

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 30.11.2016
SWD(2016) 419 final

PART 1/2

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

POVZETEK OCENE UČINKA

Spremni dokument

**Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2009/28/ES
Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spodbujanju uporabe energije
iz obnovljivih virov**

{COM(2016) 767 final}
{SWD(2016) 416 final}
{SWD(2016) 417 final}
{SWD(2016) 418 final}

Povzetek

Ocena učinka za predlog Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov

A. Nujnost ukrepanja

V čem je težava in zakaj je to težava na ravni EU?

Z Direktivo 2009/28/EC (direktiva **RES**) se vzpostavlja evropski okvir za spodbujanje energije iz obnovljivih virov z zavezujočimi nacionalnimi cilji za delež energije iz obnovljivih virov v končni bruto porabi energije za vsako državo članico v letu 2020. Evropski svet je oktobra 2014 dosegel soglasje o zavezujočem cilju na ravni EU najmanj 27-odstotnega deleža energije iz obnovljivih virov, porabljene v EU v letu 2030, ki naj bi bil dosežen brez zavezujočih nacionalnih ciljev. Povečanje deleža obnovljivih virov energije naj bi po projekcijah dosegli s kombinacijo dolgotrajnih učinkov sedanjih politik, boljšo stroškovno konkurenčnostjo, povezano s tehnološkim napredkom, pobudami glede sektorjev sistema za trgovanje z emisijami in sektorjev zunaj tega sistema, zasnovo trga električne energije, upravljanjem in energijsko učinkovitostjo. Toda brez dodatnih politik EU to povečanje ni stroškovno učinkovito in še vedno ne dosega dogovorjenega deleža obnovljivih virov energije na ravni EU.

Kaj bi bilo treba doseči?

V okviru strategije energetske unije ima pregled direktive RES štiri glavne cilje: (i) prispevati k omejitvi povprečnega porasta temperature na svetovni ravni na 2 °C s ciljem doseči 1,5 °C v skladu z zavezo EU za cilje pariškega podnebne sporazuma (COP 21); (ii) do leta 2030 na stroškovno učinkovit način doseči najmanj 27-odstotni delež energije iz obnovljivih virov v EU; (iii) doseči večjo energetsko zanesljivost gospodarstva EU z zmanjšanjem njegove odvisnosti; (iv) prispevati k temu, da bo EU prevzela vodilno vlogo v energiji iz obnovljivih virov na svetovni ravni in postala svetovno vozlišče za razvoj naprednih in konkurenčnih tehnologij energije iz obnovljivih virov.

Kakšna je dodana vrednost ukrepanja na ravni EU (subsidiarnost)?

Zaradi konkretnih tržnih pomanjkljivosti in ovir so potrebne politike na ravni EU, s katerimi bi zagotovili, da države članice **skupaj** dosežejo vsaj 27-odstotni zavezujoči cilj na področju energije iz obnovljivih virov na ravni EU in ga izpolnijo na karseda stroškovno učinkovit način in s čim manj izkrivljanja trga. Z ukrepanjem na ravni EU bo vlagateljem zagotovljena gotovost glede regulativnega okvira, ki bo veljal za celotno EU, omogočena bo dosledna in stroškovno učinkovita uvedba energije iz obnovljivih virov po vsej EU in učinkovito delovanje notranjega trga energije ob upoštevanju možnosti držav članic za proizvodnjo različnih vrst energije iz obnovljivih virov v skladu z mešanico virov energije po lastni izbiri.

B. Rešitve

Katere so različne možnosti za dosego ciljev? Ali ima katera od njih prednost? Če ne, zakaj?

Obravnavane so bile zakonodajne in nezakonodajne možnosti politike za spodbujanje uvedbe energije iz obnovljivih virov. V oceni učinka je podrobno razčlenjena vsaka možnost politike, in sicer postopoma od izhodiščnega scenarija (možnost 0) do obsežnejših ukrepov na ravni EU. Izbrana ni bila nobena prednostna možnost, da bi Komisija lahko prosto izbirala politiko med

možnostmi na petih področjih, navedenih v nadaljevanju.

(i) Možnosti za povečanje energije iz obnovljivih virov v elektroenergetskem sektorju (RES-E):

skupni evropski okvir za programe podpore: 1. uporaba samo tržnih mehanizmov; 2. pojasnitev pravil v priročniku z navodili; 3. obvezen prehod na pomoč za naložbe;

bolj usklajen regionalni pristop: 1. obvezna regionalna podpora; 2. obvezno delno odprtje programov podpore za čezmejno udeležbo;

finančni instrument, namenjen predvsem za obnovljive vire energije: 1. finančni instrument na ravni EU s širokimi merili za upravičenost; 2. finančni instrument na ravni EU za podporo bolj tveganim projektom na področju obnovljivih virov energije;

poenostavitev upravnih postopkov: 1. okrepljene določbe s storitvijo „vse na enem mestu“, časovni razponi in lažji postopki za nadomestitev stare zmogljivosti z novo zmogljivostjo; 2. s pomočjo avtomatske odobritve in enostavnega obveščanja za majhne projekte bi dosegli, da bi bili postopki za izdajo dovoljenja časovno omejeni.

(ii) Možnosti za povečanje energije iz obnovljivih virov v sektorju ogrevanja in hlajenja (RES-H&C):

običajni obnovljivi viri energije pri zagotavljanju ogrevanja in hlajenja: 1. obveznost RES-H&C za dobavitelje fosilnih goriv; 2. ista obveznost, le da za dobavitelje vseh goriv;

omogočanje lažje uvedbe energije iz obnovljivih virov in odvečne toplote v sistemih daljinskega ogrevanja: 1. izmenjava dobrih praks; 2. energijske izkaznice ter omogočanje dostopa do lokalnega ogrevanja in hlajenja; 3. ukrepi iz točke 2 in dodatno okrepljen okvir za pravice odjemalcev.

(iii) Možnosti za povečanje deleža energije iz obnovljivih virov v prometnem sektorju (RES-T):

vklučevanje obnovljivih virov energije v prometni sektor: 1. obveznost na ravni EU za vključitev naprednih goriv iz obnovljivih virov; 2. obveznost na ravni EU za vključitev vseh goriv iz obnovljivih virov, ki se uporabljajo v prometu, in postopna ukinitve biogoriv na osnovi hrane (podmožnosti: 2A. postopna delna ukinitve biogoriv na osnovi hrane do leta 2030; 2B. postopna popolna ukinitve takih biogoriv do leta 2030; 2C. hitrejša postopna ukinitve biodizla na osnovi hrane in višji prihranki emisij toplogrednih plinov do leta 2030; 3. zgoraj navedeni možnosti in posebna obveznost EU za vključitev goriv iz obnovljivih virov, ki se uporabljajo v letalstvu in pomorstvu. 4. obveznost zmanjšanja emisij toplogrednih plinov (direktiva o kakovosti goriva) (podmožnosti: 4B. splošna obveznost zmanjšanja toplogrednih plinov v gorivih in električni energiji; 4C. obveznost zmanjšanja toplogrednih plinov v naprednih gorivih in električni energiji; 4D. napredna goriva, električna energija in zmanjšanje toplogrednih plinov v konvencionalnih gorivih).

(iv) Možnosti za krepitev vloge in obveščanje odjemalcev energije iz obnovljivih virov:

krepitev vloge odjemalcev pri proizvodnji električne energije iz obnovljivih virov za lastno porabo in shranjevanje: 1. smernice EU za lastno porabo; 2. krepitev vloge odjemalcev pri lastni porabi in shranjevanju električne energije iz obnovljivih virov; 3. lastna poraba na daljavo za občine;

razkritje informacij o električni energiji iz obnovljivih virov: 1. krepitev sistema trgovanja s potrdili o izvoru; 2. ukrepi iz točke 1 in obvezno razkritje potrdil o izvoru; 3. ukrepi iz točke 2 in razširitev potrdil o izvoru na vse vire za proizvodnjo električne energije;

sledenje gorivom iz obnovljivih virov, ki se uporabljajo za ogrevanje in hlajenje ter v prometu: 1. potrdila o izvoru se razširijo na plinasta goriva iz obnovljivih virov; 2. potrdila o izvoru se razširijo na tekoča in plinasta goriva iz obnovljivih virov; 3. oblikovanje alternativnega sistema sledenja za tekoča in plinasta goriva iz obnovljivih virov.

(v) Možnosti, s katerimi bi zagotovili dosego cilja najmanj 27-odstotnega deleža energije iz obnovljivih virov v letu 2030:

nacionalni cilji za leto 2020: nacionalni cilji za leto 2020 kot osnova ali izhodišče;

krivulja: linearna ali nelinearna;

mehanizmi za preprečevanje vrzeli pri ambicioznosti prizadevanj glede cilja EU na področju obnovljivih virov energije: 1. pregled zastavljenih ciljev v nacionalnih načrtih; 2. vključitev določbe o pregledu, s katero bi se v poznejši fazi po potrebi uvedli dodatni mehanizmi za uresničevanje ciljev na ravni EU; 3. zvišanje ambicij za ukrepe, ki veljajo za celotno EU; 4. uvedba zavezujočih nacionalnih ciljev;

preprečevanje nastanka vrzeli pri uresničevanju ciljev in zapolnitev te vrzeli: 1. pregled nacionalnih načrtov; 2. vključitev določbe o pregledu, s katero bi se v poznejši fazi po potrebi uvedli dodatni mehanizmi za uresničevanje ciljev na ravni EU; 3. zvišanje ambicij za ukrepe, ki veljajo za celotno EU; 4. uvedba zavezujočih nacionalnih ciljev;

Kakšna so stališča različnih zainteresiranih strani? Kdo podpira katero možnost?

Spletna javna razprava je potekala od 18. novembra 2015 do 10. februarja 2016. V njej je bilo potrjeno, da med državami članicami, nevladnimi organizacijami, možganskimi trusti, vlagatelji in združenji obstaja široko soglasje o tem, da je potreben stabilen in predvidljiv zakonodajni okvir EU za obnovljive vire energije, da je pomembno opredeliti ukrepe za RES-E, RES-H&C, RES-T, okrepiti udeležbo odjemalcev na notranjem trgu energije, odstraniti upravne ovire in doseči zavezujoči cilj najmanj 27 % na ravni EU. **Vse zainteresirane strani** so se na splošno strinjale, da je treba pospešiti razvoj infrastrukture, zlasti glede pametnih omrežij in sistemov za shranjevanje.

Države članice so poudarile zavezo za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov ter potrebo po ločitvi od gospodarske rasti in ekonomske upravičenosti energij iz obnovljivih virov. Nekatere **države članice** so poudarile vlogo obnovljivih virov energije glede na zanesljivost oskrbe z energijo in odvisnost od uvoza. **Industrija** je poudarila potrebo po trgu, ki bi bil primeren za obnovljive vire energije preko povezave trgov, in po okrepljeni ureditvi dolgoročne zaščite naložb, za katero je potreben stabilen regulativni okvir za spodbujanje inovacij, zagotovitev ekonomske upravičenosti in večjo konkurenčnost na ravni EU. **Nevladne organizacije** so izpostavile pomen določitve pravic državljanov za večjo decentralizacijo, krepitve vloge lokalnih skupnosti in boljše sprejemljivosti prihodnjih programov v javnosti.

C. Učinki prednostne možnosti

Kakšne so koristi prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?

Učinka zaenkrat ni mogoče količinsko določiti, saj ni izbrana nobena prednostna možnost. Z možnostmi 1–4 se rešuje negotovost vlagateljev, izboljšuje stroškovna učinkovitost, posreduje za preprečevanje neuspehov na trgu, posodablja sedanji regulativni okvir in povečujejo vlaganja državljanov.

Izvedba glavnih ukrepov bo pomagala EU doseči njene cilje glede zmanjšanja emisij toplogrednih plinov, saj bo prispevala k dodatnemu 5-odstotnemu zmanjšanju emisij toplogrednih plinov, ki je potrebno v primerjavi s projekcijami iz referenčnega scenarija. Prispeva lahko tudi k zmanjšanju stroškov uvoza energije (kumulativni učinki uvedbe ciljev za leto 2030 bi pomenili zmanjšanje v višini 221 milijard EUR v obdobju 2021–2030) in prinese še dodatne koristi, kot je prispevek k splošnemu zmanjšanju stroškov nadzora nad onesnaževanjem in stroškov škode za zdravje ljudi v višini 12,3–19,5 milijarde EUR na leto).

Kakšni so stroški prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?

Glavne možnosti, ki so bile oblikovane, bi lahko imele družbene, gospodarske in okoljske učinke

tudi na ravni države članice. Kjer je bilo mogoče, so bili taki učinki količinsko določeni.

Kakšni so učinki na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost?

V oceni učinka so zajete posebne izjeme za MSP, ki naj bi zagotovile, da bodo ukrepi za doseg ciljev glede obnovljivih virov energije na ravni EU za leto 2030 spodbujali njihovo konkurenčnost (npr. upravna poenostavitve, posebne določbe o javni podpori, širši ukrepi za lastno porabo).

Ali bo prišlo do znatnih učinkov na nacionalne proračune in uprave?

Države članice bodo pozvane, da prispevajo k skupnemu prizadevanju za doseg cilja EU glede obnovljivih virov energije za leto 2030 s sklopom ukrepov, ki bi lahko vplivali na nacionalne proračune in uprave.

D. Spremljanje

Kdaj se bo politika pregledala?

Nekatere določbe direktive o energiji iz obnovljivih virov, predvsem tiste o nacionalnih zavezujočih ciljih, bodo prenehale veljati decembra 2020. Namen ocene učinka je obravnavati ukrepe, ki bodo vključeni v direktivo o obnovljivih virih energije v obdobju po letu 2020. Glede na nekatere možnosti bi bilo treba zagotoviti, da bi revidirana direktiva o obnovljivih virih energije vsebovala določbe o pregledu, s čimer bi zagotovili ustrezno spremljanje in uresničevanje prehoda od nacionalnih zavezujočih ciljev k cilju na ravni EU za leto 2030.